

Investera i skola, vård och omsorg i Västra Götaland

November 2013

Innehåll

Inledning.....	2
Välfärdens verksamheter i kommuner och landsting.....	3
Hur finansierar kommuner och landsting sin verksamhet?.....	5
Statsbidragens roll i den offentliga ekonomin.....	6
Statsbidragen och det finanspolitiska regelverket.....	6
Hur har statsbidragen förändrats de senaste åren?.....	7
Ökande behov av investeringar i skola, vård och omsorg.....	8
LOs förslag på åtgärder.....	12
Bilaga 1 Regional statistik.....	12
Bilaga 2 Statistik Kommuner och landsting.....	13

Inledning

Med närmare 400 000 arbetslösa befinner sig Sverige idag långt ifrån målet om full sysselsättning. Konjunkturläget har länge påbjudit omfattande åtgärder inom finanspolitiken för att pressa ned arbetslösheten. Men det finns också ett växande behov av att förbättra kommunalt finansierade verksamheter som skolan, vården och omsorgen – det vi menar när vi talar om välfärd.

Genom att investera i skola, vård och omsorg skulle inte bara välfärden bli bättre, arbetslösheten skulle också kunna pressas nedåt mot målet om full sysselsättning. Följande rapport undersöker hur resursbehovet ser ut i välfärdens verksamheter i kommuner och landsting och visar på hur statsbidrag kan användas för att både säkra kvalitén i välfärden och pressa ned arbetslösheten.

Välfärdens verksamheter i kommuner och landsting

Kommuner och landsting har ansvar för en rad verksamheter, där somliga verksamheter är obligatoriska och andra frivilliga (se tabell nedan). De obligatoriska uppgifterna regleras av bl.a. skollagen (2010:800), socialtjänstlagen (2001:453), hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) samt miljöbalken. Kommunernas största obligatoriska verksamheter rör utbildning och omsorg, medan landstingens största obligatoriska verksamheter rör hälso- och sjukvården.

Obligatorisk och frivillig verksamhet i kommuner och landsting

Kommuner

Obligatorisk verksamhet	Exempel på frivillig verksamhet
Förskoleverksamhet och skolbarnomsorg	Öppen förskola
Förskoleklass, grundskola, gymnasieskola och särskola	Fritidsverksamhet (t ex idrotts- och fritidsanläggningar)
Kommunal vuxenutbildning	Byggnad av bostäder
Svenska för invandrare	Energi
Socialtjänst, inklusive individ och familjeomsorg	Arbetsmarknadsåtgärder/sysselsättning
Hälso- och sjukvård i särskilt boende	Turism
Renhållning och avfallshantering	
Räddningstjänst	
Vatten och avlopp	
Bibliotek	
Krisberedskap	
Bostadsförsörjning	
Hälso-och sjukvård i hemmet*	

Landsting

Obligatorisk verksamhet	Exempel på frivillig verksamhet
Hälso- och sjukvård	Kultur
Tandvård för personer t.o.m. 20 år	Utbildning
Kollektivtrafik**	Regional utveckling
	Turism

* Hemsjukvården kan efter överenskommelse och skatteväxling skötas av kommunen i stället för landstinget.

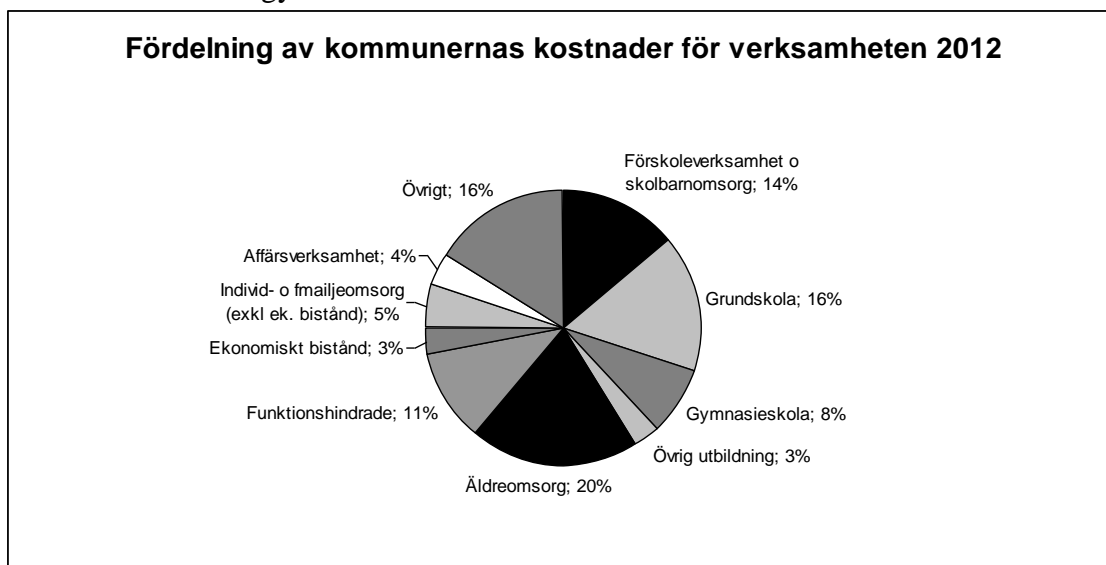
** Kollektivtrafiken kan skötas av kommunerna och/eller landstingen.

Källa: Regeringens skrivelse 2012/13:102, *Utvecklingen inom den kommunala sektorn*, s. 13.

Välfärden står för en betydande del av kommunernas verksamhet i Sverige. Totalt uppgick kommunernas kostnader för verksamhet till 529 miljarder kronor under 2012, och områdena utbildning/skola, vård och omsorg stod för ungefär 80 procent av dessa.¹

¹ Budgetpropositionen för 2014, Prop. 2013/14:1, utgiftsområde 25, s. 20.

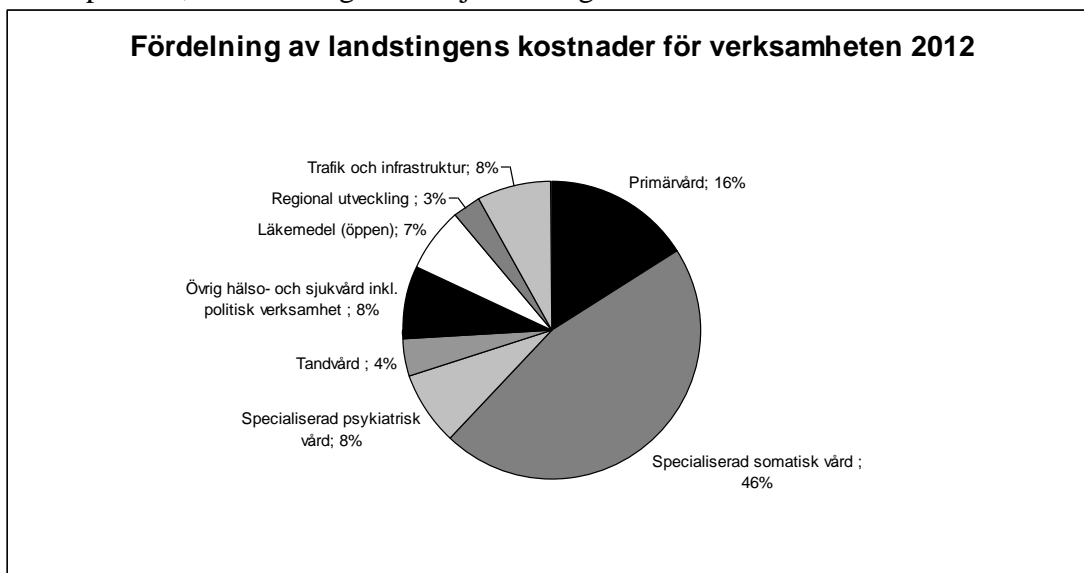
Som diagrammet nedan visar, utgjorde den sammanlagda kostnaden för utbildningsverksamheter som förskola, grundskola, gymnasieskola samt övrig utbildning sammanlagt 41 procent av kommunernas utgifter. Exempelvis kostar varje inskrivet barn i förskolan 125 700 kronor enligt skolverkets statistik. Varje inskrivet barn i grundskolan kostar 93 000 kronor och i gymnasieskolan 103 900 kronor.²

Källa: Budgetpropositionen för 2014, Prop. 2013/14:1, utgiftsområde 25, s. 20.

Äldreomsorgen står för 20 procent av kommunernas verksamhetskostnader. Tillsammans med verksamheterna för funktionshindrade (11%) samt individ och familjeomsorg (5%) utgör kostnaderna för omsorg 36 procent av kommunernas verksamhetskostnader.

Landstingens kostnader uppgick 2012 till 270 miljarder kronor och hälso- och sjukvården stod för 85 procent, vilket framgår av följande diagram.

Källa: Budgetpropositionen för 2014, Prop. 2013/14:1, utgiftsområde 25, s. 20.

² Skolverket, Snabbfakta, <http://www.skolverket.se/statistik-och-utvardering/statistik/snabbfakta-1.120821>

För både kommuner och landsting utgör personalkostnader den största utgiften. Kommunerna lägger 54 procent av totalt 529 miljarder på personalkostnader. Motsvarande siffra för landstingen är 45 procent av totalt 270 miljarder (2012 års siffror).³

Hur finansierar kommuner och landsting sin verksamhet?

Enligt regeringens resultaträkning i Budgetpropositionen för 2014 (prop. 2013/2014:1), uppgick intäkterna för kommunsektorn till 866 miljarder kronor under 2012. Två tredjedelar av intäkterna för kommuner och landsting utgörs av skatteintäkter.⁴

Kommunernas förmåga att finansiera verksamheter skiljer sig dock beroende på befolkningens skattekraft, men också på hur mycket verksamhet som faktiskt efterfrågas. I jämförelse med många andra länder har svenska kommuner en hög grad av självbestämmande, samtidigt som en stor del av beskattningen sker på central nivå. Eftersom målet är ett lika utbud av offentliga tjänster i hela landet, och förmågan att finansiera detta utbud skiljer sig, får de statliga bidragen till kommuner och landsting en mycket central roll i den offentliga ekonomin.⁵

Med 14 procent av kommunsektorns intäkter är generella statsbidrag och kommunal utjämning⁶ den näst största intäkten efter skatteintäkterna. Specialdestinerade statsbidrag står för 3 procent av intäkterna. Statsbidragen utgör alltså 17 procent av intäkterna för kommuner och landsting.

*Inklusive fastighetsavgift och läkemedelsförmånen.

**Exklusive läkemedelsförmånen som landstingen redovisar som ett generellt bidrag.

Källa: Budgetpropositionen för 2014, Prop. 2013/2014, utgiftsområde 25, s. 18.

³ www.skl.se, Ämnen, Ekonomi, Sektorn i siffror, Fördelningen av kostnader, Fördelningen av kommunernas respektive landstingens kostnader på kostnadsslag, år 2012.

I statistiken redovisas personalkostnader 54 % och köp av verksamhet 17 % (kommunerna), personalkostnader 45 % och köp av verksamhet 15 % (landstingen).

⁴ Budgetpropositionen för 2014, Prop. 2013/14:1, utgiftsområde 25, s. 18.

⁵ Regeringskansliet, Finansdepartementet, *Statliga bidrag till kommunerna – i princip och praktik*, Rapport till Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi, 2010:5, (förf. Matz Dahlberg och Jörn Rattsö).

<http://www.eso.expertgrupp.se/Uploads/Documents/Hela%202010%20till%20webben.pdf>

⁶ Inklusive fastighetsavgift och läkemedelsförmånen.

Statsbidragens roll i den offentliga ekonomin

Från slutet av 1910-talet till mitten av 1960-talet handlade statsbidrag uteslutande om ett selektivt stöd till skattetyngda kommuner. När kommunerna fick ansvar för grundskola och barnomsorg ökade trycket på staten att kompensera för detta. 1966 infördes ett allmänt skatteutjämningsystem omfattande hela kommunsektorn. 1993 ägde en statsbidragsreform rum innebärande att de flesta specialdestinerade bidragen ersattes med ett generellt statsbidrag till kommunerna. Därefter har vissa förändringar i systemet gjorts 1996, 2005 och 2008. Det generella statsbidraget betalas ut per capita. Trots att det är tänkt att generella statsbidrag ska vara normen, så har de riktade eller specialdestinerade statsbidragen ökat under 2000-talets första decennium. Orsaken är att staten vill styra insatserna mot områden som man bedömer måste få mer resurser och uppmärksamhet.⁷

Ett exempel på statsbidragens effekter på sysselsättningen och ekonomin är de extra tillskott som utgick till kommunsektorn i form av *tillfälliga statsbidrag* i samband med finanskrisen 2008. 17 miljarder kronor utgick för 2010 och 3 miljarder kronor för 2011. Resultatet blev att kommunsektorns investeringar ökade med 10 procent under 2011 (dock nästan ingenting under 2010) jämfört med 5 procent som skulle varit fallet annars. Därmed kunde nedskärningar av 8 500 personer i den kommunala sektorn undvikas 2010 enligt Konjunkturinstitutet. 45 procent av de tillfälliga statsbidragen användes till att förbättra kommunernas resultat för 2010.

Enligt Konjunkturinstitutet hjälpte dessa tillfälliga statsbidrag i viss mån också indirekt till att upprätthålla sysselsättningen i den privata sektorn. Sett till *hela* ekonomin kunde nedskärningar med knappt 9 500 personer undvikas år 2010. För 2011 var siffran drygt 4000 personer. Konjunkturinstitutet bedömer dock att tidigare information om de tillfälliga statsbidragen hade lett till högre nivåer på konsumtion och sysselsättning än vad som blev fallet.⁸

Statsbidragen och det finanspolitiska regelverket

Sveriges ekonomi växer som genomsnitt över tid och med det de offentliga intäkterna. I det finanspolitiska regelverk Sverige har idag indexeras dock inte statsbidragen till kommuner och landsting upp regelmässigt, utan höjningar kräver aktiva beslut. Det innebär att utan reformer och politiska beslut, minskar de offentliga investeringarna i exempelvis skola, vård och omsorg som andel av BNP.

Varje år som ekonomin växer utan att investeringarna i välfärden höjs, uppstår det som regeringen och Konjunkturinstitutet kallar *reformutrymmet*, utrymmet för ofinansierade reformer. När detta utrymme används till att exempelvis sänka skatterna, är det alltså på bekostnad av välfärden. När statsbidragen till kommunerna inte uppräknas med den ekonomiska utvecklingen, blir konsekvensen i praktiken att standarden sänks i de offentliga tjänsterna, t ex att personaltätheten blir lägre i skolan, förskolan eller äldreomsorgen. Det leder till att de kommuner eller landsting som vill bibehålla resurserna till välfärden får höja skatten.

---

⁷ Regeringskansliet, Finansdepartementet, *Statliga bidrag till kommunerna – i princip och praktik*, Rapport till Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi, 2010:5, (förf. Matz Dahlberg o Jörn Rattsö), s. 37-44, 52-53. Till landstingen har de riktade bidragen ökat under hela 2000-talets första decennium, medan de ökat t.o.m. 2006 till kommunerna. Se också diagrammet *Generella och specialdestinerade statsbidrag* i föreliggande rapport.

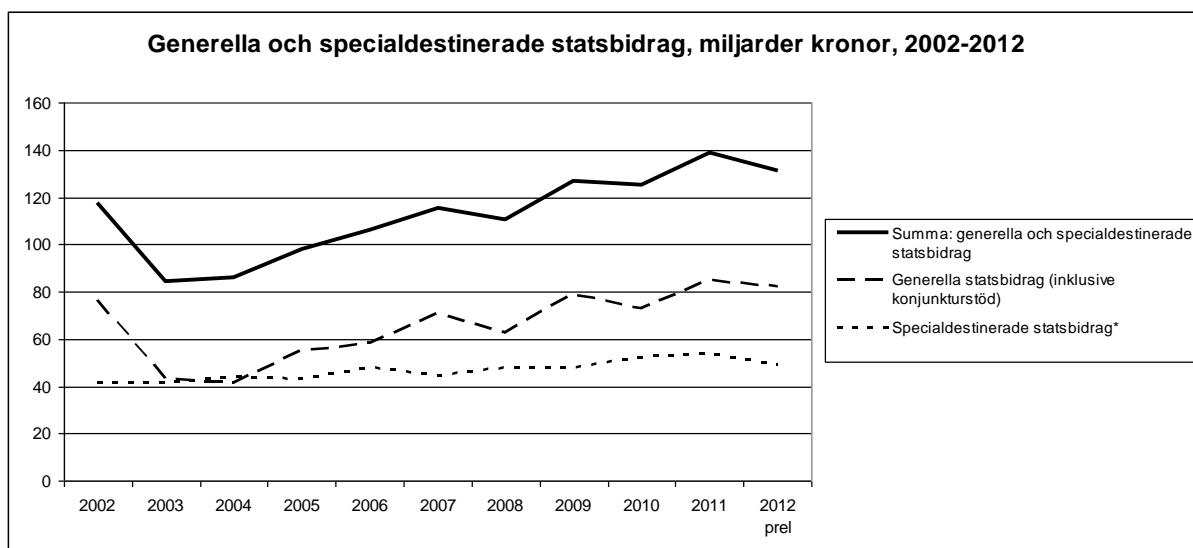
⁸ Konjunkturinstitutet, *Effekter av de tillfälliga statsbidragen till kommunsektorn under finanskrisen*, Fördjupnings-PM, nr. 16, 2012, s. 5-6.

Enligt Konjunkturinstitutet kommer ett ökande antal äldre och växande barnkullar att skapa ett behov av fler platser i skolor, vård och omsorg. Ett bibehållet offentligt åtagande, att kvalitén inte försämras, kräver då investeringar i verksamheterna som i avsaknad av höjda statsbidrag får finansieras av kommunerna själva. Konjunkturinstitutet beräknar att den demografiska utvecklingen leder till ett ökat finansieringsbehov på 29 miljarder kronor under åren 2014-2017.

När barnkullarna och antalet äldre växer och fler personer ska dela på samma kommunala inkomster, givet oförändrade skatter, är risken att kvalitén i verksamheterna försämras. Förutom att behoven ökar med befolkningsutvecklingen bör det också finnas en möjlighet att faktiskt höja ambitionen i välfärden.⁹

Hur har statsbidragen förändrats de senaste åren?

Beroende på sådant som roller, ansvar och syften med verksamheter fördelar sig statsbidragen längs en skala som sträcker sig från uppgifter där staten bär ansvar men kommuner eller landsting har ansvar för utförandet till verksamheter där kommuner eller landsting entydigt har ansvaret. Mellan dessa ytterligheter finns verksamheter med delat ansvar eller oklart ansvar eller verksamheter där staten har någon form av delansvar.¹⁰

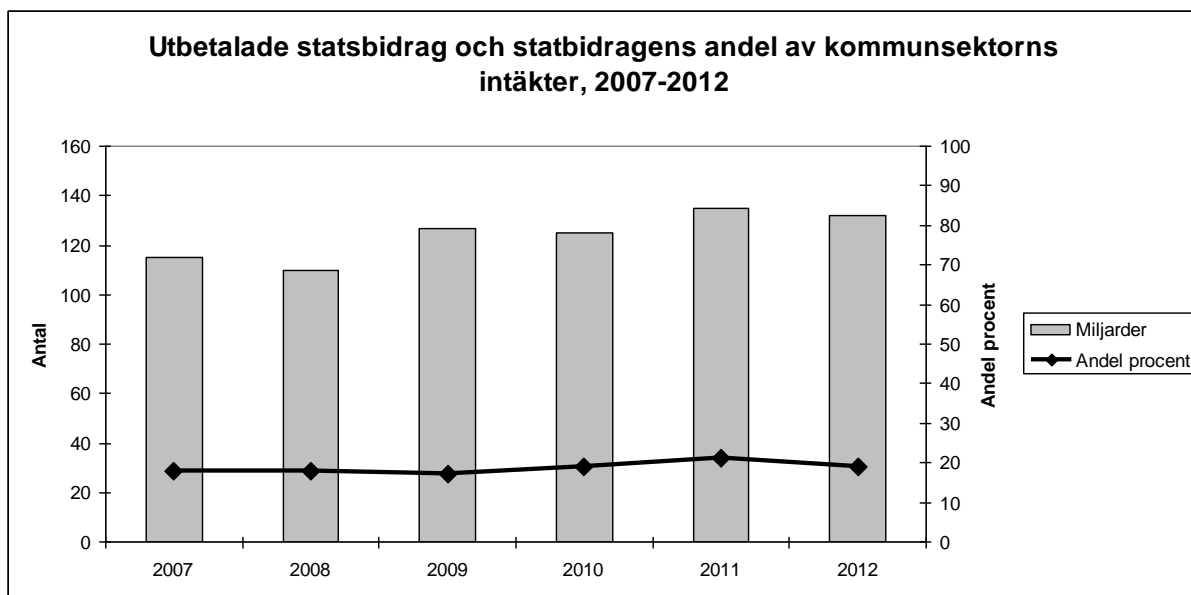

Källa: Budgetpropositionen för 2013, Prop. 2012/13:1, utgiftsområde 25, s. 13.

Som framgår av följande diagram, har statsbidragen mellan 2007-2012 utgjort cirka 20 procent av kommunsektorns intäkter. Andelen ökade till 21 procent under 2011, från att ha pendlat mellan 17-19 procent. För 2012 sjönk statsbidragen som andel av kommunsektorns intäkter återigen till 19 procent.

⁹ LO, *Ekonomiska utsikter*, hösten 2012, s. 32, LO, *Ekonomiska utsikter*, våren 2013, s 30-34. LO hänvisar till Konjunkturinstitutet, *Konjunkturläget*, mars 2013.

¹⁰ Statskontoret, *Verksamhetsanknutna statsbidrag till kommuner och landsting – En studie av hur bidragen följs upp och utvärderas*, Rapport 2007:17, s. 97-100.

Källa: Regeringens skrivelser, *Utvecklingen inom den kommunala sektorn*, Avsnitt ”Statsbidrag”. (Siffrorna avser både generella och specialdestinerade (riktade) statsbidrag.)

Ökande behov av investeringar i skola, vård och omsorg

Enligt Konjunkturinstitutet har *det offentliga åtagandet* – offentligt finansierade tjänster som vård, skola och omsorg, offentliga investeringar samt transfereringar till hushåll och företag, minskat under de senaste tio åren. Ett bibehållet åtagande där kvalitet och volymer inte dräneras, kräver aktiva politiska beslut om att öka utgifterna på såväl riksdags-, kommun- och landstingsnivå. Konjunkturinstitutet pekar på att storleken och kvalitén på det offentliga åtagandet minskar generellt när olika regler hålls oförändrade, såsom exempelvis är fallet när statsbidragen till kommunerna förblir nominellt oförändrade. Följden blir exempelvis större klasser i skolan eller färre arbetade timmar per brukare inom äldreomsorgen.¹¹

För att bibehålla det offentliga åtagandet på 2013 års nivå, menar Konjunkturinstitutet att det måste fattas beslut om utgiftsökningar om totalt 75 miljarder kronor i den offentliga sektorn mellan åren 2014–2017. Drygt 30 miljarder av dessa utgiftsökningar ligger i kommunsektorn.¹²

Konjunkturinstitutet pekar på att framför allt det ökade antalet äldre (men även unga 0-19 år) ökar den så kallade *försörjningsbördan* från 71 procent 2010 till 87 procent 2030. För att klara de framtida behoven krävs därför höjda statsbidrag och/eller höjd kommunalskatt.¹³

¹¹ Konjunkturinstitutet, *Konjunkturläget augusti 2013*, s. 29.

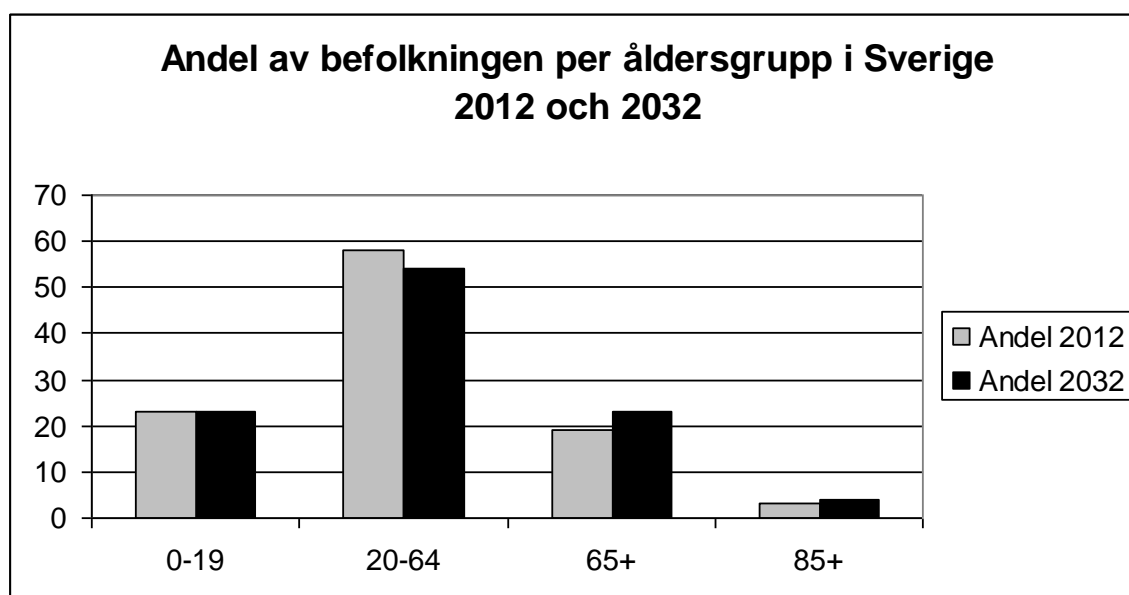
¹² Konjunkturinstitutet, *Konjunkturläget augusti 2013*, s. 29.

¹³ Konjunkturinstitutet, *Konjunkturläget*, Mars 2013, s. 47. Försörjningsbördan = personer 0-19 år och 65 år och äldre dividerat med personer 20-64 år (se fotnot 41).

Även Sveriges kommuner och landsting (SKL) pekar på behovet av uppräknade statsbidrag för att klara framtida utmaningar inom välfärden. Kvaliteten inom skola, vård och omsorg står enligt SKL inför stora utmaningar: andelen personer i icke yrkesaktiv ålder, i synnerhet pensionärer, ökar snabbare än andelen personer i yrkesaktiv ålder. Utmaningen riktar sig främst mot kommuner och landsting, där drygt 1,1 miljoner anställda ansvarar för att leverera verksamhet av hög kvalitet.¹⁴

Enligt SKL:s prognos kommer befolkningen i Sverige mellan 2012 och 2032 öka från 9,6 miljoner till 10,8 miljoner. Befolkningen i åldersgruppen 85+ kommer mellan 2012 och 2032 öka med 70 procent och med 35 procent i åldersgruppen 65+, samtidigt som befolkningsökningen i den yrkesaktiva åldersgruppen 20-64 år bara blir 5 procent. Befolkningen i åldersgruppen 0-19 år väntas öka med 15 procent.¹⁵ Som diagrammet nedan visar, innebär detta att en allt större andel av befolkningen 2032 kommer vara 65 år eller äldre.

Källa: Sveriges Kommuner och Landsting, *Ekonomirapporten – Om kommunernas och landstingens ekonomi*, oktober 2013, s. 30.

Dessa förändringar har redan under 2000-talet ökat resursbehoven i kommunerna med i genomsnitt 0,5 procent per år. Enligt SKL:s prognos kommer resursbehovet framöver dock att öka dubbelt så snabbt – med en procent *varje år*.¹⁶ Behoven ökar framförallt inom grundskolan, förskolan och äldreomsorgen. Grundskolan motsvarar redan idag en femtedel av kommunernas totala kostnader och elevkullarna kommer öka. Inom gymnasieskolan räknar man med färre elever, men det är svårt att minska kostnaderna i proportion till färre elever.¹⁷

¹⁴ http://www.skl.se/kommuner_och_landsting/ekonomi_och_framtid

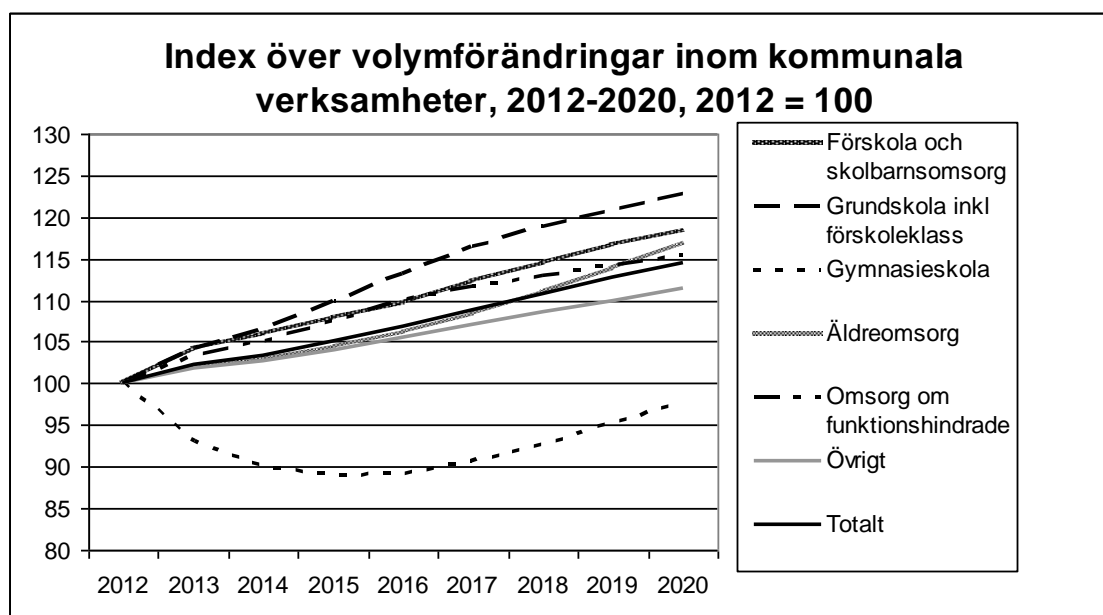
¹⁵ Sveriges Kommuner och Landsting, *Ekonomirapporten, – Om kommunernas och landstingens ekonomi*, oktober 2013, s. 30.

¹⁶ Sveriges kommuner och landsting, *Ekonomirapporten – Om kommunernas och landstingens ekonomi*, oktober 2013, s. 31, 37.

¹⁷ Sveriges kommuner och landsting, *Ekonomirapporten – Om kommunernas och landstingens ekonomi*, oktober 2013, s. 27-29. Det kostar att lägga ner gymnasieskolor. Samtidigt är kommunerna också skyldiga att ta emot elever från gymnasieskolor som läggs ner under pågående år.

Drygt 20 procent av kommunens totala kostnader går till äldreomsorgen. Om det inte varit så att andelen äldre med hemtjänst ökat och andelen i särskilda boenden minskat hade kostnaderna varit ännu högre. Därutöver delfinansierar kommunerna den del av äldreomsorgen som sker inom ramen för LSS (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) och personlig assistans enligt SFB (Socialförsäkringsbalken). Kostnaderna för äldreomsorg och funktionshindrade utgör idag en tredjedel av kommunernas totala kostnader.¹⁸

Sammantaget har kostnaderna för äldreomsorgen ökat med 10 procent i fasta priser medan de demografiska behoven ökat med 16 procent från år 2000. Fler äldre innebär med nödvändighet stora påfrestningar på både kommunernas men också landstingens ekonomi. Efter 2020 kommer andelen ”riktigt gamla” att öka.¹⁹ Som framgår av diagrammet nedan kommer *kostnadsutvecklingen i fasta priser* (= volymförändringar) mellan 2012-2020 öka mest inom grund- och förskolan, omsorg om funktionshindrade samt äldreomsorgen.

Källa: Sveriges Kommuner och Landsting, *Ekonomirapporten – Om kommunernas och landstingens ekonomi*, oktober 2013, s. 31.

Dessutom är det så att lokaler och infrastruktur från 1960 och -70-talet behöver ersättas. Detta tillsammans med de demografiska förändringarna har gjort att kommunernas skulder har ökat under senare år. SKL gör bedömningen att den höga investeringstakten ställer krav på kommunerna att redovisa ett högt resultat, sälja tillgångar eller låna pengar.²⁰

För landstingens del kommer de närmaste åren kräva stora investeringar i sjukhus och inom trafiksektorn. Sjukvården förväntas i framtiden kunna klara av både fler och dessutom äldre

¹⁸ Sveriges kommuner och landsting, *Ekonomirapporten – Om kommunernas och landstingens ekonomi*, oktober 2013, s. 27-30.

¹⁹ Sveriges kommuner och landsting, *Ekonomirapporten – Om kommunernas och landstingens ekonomi*, oktober 2013, s. 30-31, citat s. 31.

²⁰ Sveriges kommuner och landsting, *Ekonomirapporten – Om kommunernas och landstingens ekonomi*, oktober 2013, s. 32.

personer, som har större behov och därför ställer ökade krav på vården.²¹ Kollektivtrafiken står också under behov av utbyggnad. Från 2003 har antalet resor med kollektivtrafik ökat med 25 procent inom kommuner och landsting till en ökad nettokostnad med cirka 50 procent räknat i fasta priser.²²

Kommunernas och landstingens ekonomi har hittills varit förhållandevis stark trots ökade kostnader, vilket förklaras av tillfälliga faktorer som återbetalningar av premier från AFA Försäkring och konjunkturstöd från staten. Eftersom dessa ekonomiska förstärkningar varit tillfälliga samtidigt som skatteintäkterna ökat långsammare än de demografiskt betingade behoven har många kommuner och landsting svårigheter med att få ihop sina budgetar inför 2014. 60 procent av kommunerna uppger behov av generella besparingar och ytterligare 20 procent flaggar för riktade besparingar. Även inom landstingen ökar behoven av skattehöjningar.²³

SKL har gjort vad man kallar för ”känslighetsanalys” som är en *konsekvensanalys* för perioden 2015-2017 där hänsyn tas till förändringar i skattesatser, statsbidrag och volymutveckling²⁴ för det ekonomiska resultatet. Kommunallagen säger att kommunerna ska upprätthålla *god ekonomisk hushållning*, vilket ska förstås som att det krävs positivt resultat. En ”tumregel” är att det ekonomiska resultatet ska motsvara 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag över en konjunkturcykel. Under de senaste tio åren har kommunernas resultat legat på 2,4 procent medan landstingens resultat stannat på 0,9 procent.²⁵

SKL:s känslighetsanalys har visat att utvecklingen nu, givet oförändrade skattesatser och statsbidrag, kommer att innebära ett resultat som understiger önskvärda 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag enligt tumregeln. För att resultaten ska hamna på 2 procent krävs sänkta kostnader jämfört med tidigare. Sänkta kostnader är det samma som exempelvis mindre städning, färre operationer.

Givet att skatterna inte höjs i kommunerna, måste statsbidragen räknas upp om tumregeln om 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag ska uppfyllas. Enligt SKL skulle *oförändrade statsbidrag*, givet att tumregeln om ett resultat på 2 procent av skatter och bidrag gäller, innebära att kommunalskatten måste höjas med 49 öre år 2015, med 7 öre år 2016 och med 26 öre år 2017.

SKL har också gjort motsvarande känslighetsanalys för landstingens ekonomi. Analysen visar att landstingen vid oförändrade statsbidrag måste höja landstingsskatten med 29 öre år 2015,

---

²¹ Sveriges kommuner och landsting, *Ekonomirapporten – Om kommunernas och landstingens ekonomi*, oktober 2013, s. 39, 49-50.

²² Sveriges kommuner och landsting, *Ekonomirapporten – Om kommunernas och landstingens ekonomi*, oktober 2013, s. 44-45.

²³ Sveriges kommuner och landsting, *Ekonomirapporten – Om kommunernas och landstingens ekonomi*, oktober 2013, s. 7, 8, 25, 34, 35, 39, 47, 48, 49.

²⁴ Volymutvecklingen är utvecklingen i fasta priser = kostnadsutveckling rensad för ökade löner och priser.

²⁵ Sveriges kommuner och landsting, *Ekonomirapporten – Om kommunernas och landstingens ekonomi*, oktober 2013, s. 37, 40, 55, 56. För citat, se s. 37.

med 14 öre år 2016 och med 17 öre år 2017, om ett resultat på 2 procent av skatter och bidrag ska uppnås.

LOs förslag på åtgärder

Statsbidragen till kommunerna bör öka och indexeras så att de minst kan öka med de förändrade behov som den demografiska utvecklingen medför. LO föreslår ett stimulansåtgärd på 30 miljarder i höjda statsbidrag till kommuner och landsting. Det skulle inte bara möta demografiska behov och möjliggöra en ambitionshöjning i skolan, vården och omsorgen, utan också skapa 52 000 jobb i Sverige.²⁶ Bilagan nedan visar hur många jobb som skulle skapas i respektive kommuner och landsting.

Bilaga 1 Regional statistik

Antal jobb skapade av investering i höjda statsbidrag²⁷

	Folkmängd 2012	Statsbidrag (miljoner kr)	jobb i kommuner	jobb i landsting	jobb totalt
01 Stockholms län	2127006	6678	8102	3472	11574
03 Uppsala län	341977	1074	1303	558	1861
04 Södermanlands län	274723	862	1046	448	1495
05 Östergötlands län	433784	1362	1652	708	2361
06 Jönköpings län	339116	1065	1292	554	1845
07 Kronobergs län	185887	584	708	303	1012
08 Kalmar län	233548	733	890	381	1271
09 Gotlands län	57241	180	218	93	311
10 Blekinge län	152315	478	580	249	829
12 Skåne län	1263088	3965	4811	2062	6873
13 Hallands län	304116	955	1158	496	1655
14 Västra Götalands län	1600447	5024	6096	2613	8709
17 Värmlands län	273080	857	1040	446	1486
18 Örebro län	283113	889	1078	462	1541
19 Västmanlands län	256224	804	976	418	1394
20 Dalarnas län	276555	868	1053	451	1505
21 Gävleborgs län	276637	868	1054	452	1505
22 Västernorrlands län	241981	760	922	395	1317
23 Jämtlands län	126201	396	481	206	687
24 Västerbottens län	260217	817	991	425	1416
25 Norrbottens län	248637	781	947	406	1353
Riket	9555893	30000	36400	15600	52000

Källa: SCB, egna beräkningar

²⁶ LO, *Ekonomiska utsikter*, våren 2013, s 30-35.

²⁷ Beräknat utifrån att statsbidragen fördelas med samma andel per capita och att 70 procent av statsbidragen utbetalas till kommuner och resterande 30 procent till landstingen.

Bilaga 2 Statistik Kommuner och landsting

Antal jobb skapade i kommuner och landsting av investering i höjda statsbidrag				
14 Västra Götalands län	Folkmängd 2012	Andel av befolkningen	Fördelning av statsbidrag	Antal jobb
Landstinget	1600447	16,75%	1507344526	2613
Härryda	35223	0,37%	77405953	134
Partille	35837	0,38%	78755277	137
Öckerö	12539	0,13%	27555666	48
Stenungsund	24868	0,26%	54649838	95
Tjörn	14974	0,16%	32906815	57
Orust	15083	0,16%	33146353	57
Sotenäs	9004	0,09%	19787162	34
Munkedal	10173	0,11%	22356152	39
Tanum	12270	0,13%	26964513	47
Dals-Ed	4665	0,05%	10251789	18
Färgelanda	6549	0,07%	14392062	25
Ale	27842	0,29%	61185490	106
Lerum	39070	0,41%	85860107	149
Vårgårda	11030	0,12%	24239493	42
Bollebygd	8507	0,09%	18694956	32
Grästorp	5639	0,06%	12392248	21
Essunga	5502	0,06%	12091178	21
Karlsborg	6699	0,07%	14721701	26
Gullspång	5221	0,05%	11473653	20
Tranemo	11573	0,12%	25432788	44
Bengtsfors	9588	0,10%	21070558	37
Mellerud	8946	0,09%	19659701	34
Lilla Edet	12580	0,13%	27645768	48
Mark	33763	0,35%	74197461	129
Svenljunga	10239	0,11%	22501194	39
Herrljunga	9282	0,10%	20398094	35
Vara	15557	0,16%	34188014	59
Götene	13092	0,14%	28770937	50
Tibro	10673	0,11%	23454951	41
Töreboda	9009	0,09%	19798150	34
Göteborg	526089	5,51%	1156131510	2004
Mölndal	61659	0,65%	135501622	235
Kungälv	41753	0,44%	91756260	159
Lysekil	14396	0,15%	31636604	55
Uddevalla	52530	0,55%	115439761	200
Strömstad	12295	0,13%	27019453	47
Vänersborg	36968	0,39%	81240759	141
Trollhättan	55749	0,58%	122513825	212
Alingsås	38355	0,40%	84288826	146

Borås	104867	1,10%	230455385	399
Ulricehamn	23015	0,24%	50577691	88
Åmål	12211	0,13%	26834855	47
Mariestad	23739	0,25%	52168751	90
Lidköping	38254	0,40%	84066868	146
Skara	18281	0,19%	40174267	70
Skövde	52212	0,55%	114740925	199
Hjo	8832	0,09%	19409175	34
Tidaholm	12556	0,13%	27593026	48
Falköping	31689	0,33%	69639645	121